

Plenum

Torsdag 26.10.2023 kl. 15.59—18.35

3. Revisionsberättelse från riksdagens revisorer om riksdagens bokslut, verksamhetsberättelse, bokföring och förvaltning 2022

Berättelse B 7/2023 rd

Utskottets betänkande ReUB 3/2023 rd

Enda behandlingen

Talman Jussi Halla-aho: Ärende 3 på dagordningen presenteras för enda behandlingen. Till grund för behandlingen ligger revisionsutskottets betänkande ReUB 3/2023 rd. Nu ska riksdagen besluta om ett ställningstagande med anledning av berättelsen. — Debatt, ledamot Ojala-Niemelä, varsågod.

Debatt

17.00 **Johanna Ojala-Niemelä sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Eduskunnan tilintarkastajien eduskunnan tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta, kirjanpidosta ja hallinnosta vuodelta 2022 antaman tilintarkastuskertomuksen johdosta tarkastusvaliokunta toteaa, että tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että tilintarkastuksella hankitaan kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, onko hallintojohtaja syylistynyt tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus eduskuntaa kohtaan, taikka rikkonut Valtiokonttorin määräyksiä, talousarvioasetusta tai eduskunnan tilisääntöä. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty kansliatoimikunnan ja eduskunnan kanslian toiminnan lainmukaisuutta.

Eduskunnan kanslia on ottanut maaliskuun lopussa 2023 käyttöön muun valtionhallinnon tavoin sisäisen ilmoituskanavan väärinkäytöksistä ilmoittamiseen. Ilmoituskanavaa käyttäen voi ilmoittaa työn yhteydessä havaitusta väärinkäytöksestä tai perustellusta epäilystä. Valiokunta pitää hyvänä, että eduskunnan kansliassa on käynnissä hanke häirintää estävän ohjeen uudistamiseksi ja ilmoitustapojen kehittämiseksi. Valiokunta korostaa sitä, että häirintäohjeistuksen on oltava toimiva ja ajantasainen ja sitä on myös noudatettava.

Henkilöstön työssäjaksamiseen vaikuttaa osaltaan se, miten hyvin työ ja vapaa-aika ovat yhteensovitettavissa. Etä- ja hybridityön yleistyminen on tuonut työelämään joustavuutta. Covid-19-pandemian myötä etä- ja hybridityö lisääntyivät eduskunnan kanslian toimintayksiköissä. Valiokunta toteaa, että työelämän vaatimusten muuttuessa on tärkeää kehittää työn tekemisen tapoja ottaen kuitenkin huomioon eduskunnan kanslian perustehtävä ja valtiopäivätyön sille asettamat erityispiirteet ja vaatimukset.

Eduskunnan kanslian toimintakertomuksen mukaan kanslian palveluiden tuottamisessa korostuu kansanedustajan näkökulma. Kansanedustajien tyytyväisyyttä kanslian palveluihin kartoitetaan joka toinen vuosi tehtävällä palvelukyselyllä, johon vastanneet edustajat

Punkt i protokollet PR 49/2023 rd

ovat olleet hyvin tyytyväisiä kanslian palveluihin. Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa tuotiin esiin kehittämisideana, että palveluiden seuranta tulisi toteuttaa osana vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelun ja seurannan prosessia. Edellä olevan huomioiden valiokunta pitää tärkeänä, että eduskunnan kanslian palveluiden laadun seurantaa kehitetään ja systematisoidaan kokonaisuutena siten, että se olisi kiinteä osa kanslian toiminnan jatkuva arviointia ja kehittämistä.

Lopuksi valiokunta toteaa, että eduskunnan tilintarkastajien lausunnon mukaan tilinpäätös ja toimintakertomus antavat eduskunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot eduskunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Tarkastusvaliokunnan päätösehdotus on: ”Eduskunta hyväksyy kannanoton kertomuksen K 7/23 johdosta.” Valiokunnan kannanottoehdotuksena on: ”Eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta.” — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitoksia edustaja Ojala-Niemelälle esittelystä. — Ja sitten edustaja Koponen.

17.04 Ari Koponen ps: Arvoisa puhemies! Eduskunnan tilintarkastajat ovat tarkastaneet eduskunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen vuodelta 22. Tilintarkastajat ovat tulleet päätelmään, että eduskunnan kertomukset täyttävät vaaditut kriteerit eivätkä toimintakertomus ja tilinpäätös ole keskenään ristiriidassa.

Valiokunnan mietinnössä oli tuotu esille tämän vuoden keväällä tehty työtyytyväisyyskysely. Kyselystä ilmeni, että eduskunnan kansliassa on ilmennyt epäasiallista käytöstä. Tämänkaltaisiin ongelmiin on hyvä puuttua ajoissa ja tiukalla otteella. Onneksi toimiin vastaavan torjumiseksi on ryhdytty. Epäasiallinen käytös johtaa helposti työhyvinvoinnin laskemiseen, ja sitä kautta sillä on myös vaikutus työtehokkuuteen.

Eduskunnan kanslian palveluista tehdään meille kansanedustajille joka toinen vuosi kysely. Kyselyn mukaan olemme kanslian palveluihin hyvinkin tyytyväisiä, ja tämän voin kyllä itse allekirjoittaa täysin. Mainittakoon vielä, että kyselyn vastausprosentti on ollut heikko, ja siinä on varmasti meillä kaikilla edustajilla petrauksen paikka.

Puhemies! Kiitos vielä tilintarkastajille tärkeästä ja tarkasta työstä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Niemi.

17.05 Veijo Niemi ps: Arvoisa rouva puhemies! Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus eduskunnan tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2022:

”Eduskunnalle:

Olemme tilintarkastaneet eduskunnan tilisäännön 19 §:n 1 momentin määräämällä tavalla eduskunnan kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.—31.12.2022. Hallintojohtajan allekirjoittama tilinpäätös, joka on laadittu talousarvioasetuksen 8 luvun säännöksiä ja eduskunnan tiliohjesääntöä noudattaen, sisältää tilinpäätöslaskelmat ja liitteet.

Hallintojohtajan vastuu: Hallintojohtaja vastaa tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot eduskunnan tilinpäätöksen ja

Punkt i protokollet PR 49/2023 rd

toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallintojohtajan on huolehdittava siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta: Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat eduskunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot eduskunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 2. maaliskuuta 2023. Veijo Niemi, tilintarkastajien puheenjohtaja; Merja Mäkisalo-Ropponen, varapuheenjohtaja; Atte Kaleva, jäsen; Tiina Lind, KHT, JHT, ammattitilintarkastaja.” — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitoksia. — Edustaja Juvonen.

17.07 Arja Juvonen ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus eduskunnan tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2022, ja tarkastusvaliokunta on laatinut asiasta mietinnön.

Mietinnössä toteamme, että eduskunnan kanslia on ottanut maaliskuun lopussa 2023 käyttöön muun valtionhallinnon tavoin sisäisen ilmoituskanavan väärinkäytöksistä ilmoittamiseen. Eli kanava on käytössä kaikissa valtionhallinnon yksiköissä. Tämän ilmoituskanavan tarkoitus on, että työntekijä voi ilmoittaa työn yhteydessä havaitusta väärinkäytöksestä tai perustellusta epäilystä. Tämä juontaa juurensa siitä, kun keväällä 2023 toteutettiin työtyytyväisyyskysely. Silloin paljastui, että eduskunnan kansliassa on kokemuksia epäasiallisesta kohtelusta ja häirinnästä. Valiokunta pitää erittäin hyvänä, että eduskunnan kansliassa on käynnissä hanke häirintää estävän ohjeen uudistamiseksi ja ilmoitustapojen kehittämiseksi.

Työhyvinvointi on tärkeää, ja erilaiset työtyytyväisyyskyselyt ovat merkittäviä. Niillä on mahdollista vaikuttaa moniin asioihin ja lisätä työhyvinvointia, työtyytyväisyyttä ja näin myös työn tuloksellisuutta. Pidän hyvänä, että tämä asia on myös täällä eduskunnassa huomioitu.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Autto.

17.08 Heikki Autto kok: Arvoisa rouva puhemies! Tässä kuultiin hyvät puheenvuorot tarkastusvaliokunnan puheenjohtajalta mietinnön esittelyn osalta ja eduskunnan tilintarkastajien puheenjohtajalta. Tosiaan haluan kiittää molempia — sekä tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaa ja koko valiokuntaa että eduskunnan tilintarkastajien puheenjohtajaa ja kaikkia tilintarkastajia — siitä, että tämä tarkastustyö on tehty huolella ja sitä on asiallisesti myös valiokunnassa arvioitu.

On todella tärkeää, että eduskunta ylimmän valtiiovallan käyttäjänä Suomessa toimii myös itse vastuullisesti hallintonsa järjestelyissä ja taloutensa hoitamisessa. Se on todella tärkeää, ja tässä mielessä esimerkin voima on suuri, koska Suomi on niin menestynyt maa kuin Suomi on. Kun maailmalta tänne päin katsotaan, lähes mittarilla kuin mittarilla Suo-

Punkt i protokollet PR 49/2023 rd

mea arvioidaan yhdeksi maailman parhaista maista. Ja erityisesti niissä kysymyksissä, jotka liittyvät vaikkapa hallinnon toimivuuteen tai korruption vähäisyyteen tai muuten tällaisen sääntelyn ja lainkäytön toimivuuteen, on todella tärkeää, että eduskunta, joka nämä säännöt yhteiskunnalle asettaa, myös itse kaikkia hyviä käytäntöjä noudattaa. Elikkä tässä mielessä haluan kiittää sekä tilintarkastajia että tarkastusvaliokuntaa tärkeästä työstä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

17.10 Aki Lindén sd: Arvoisa rouva puhemies! En aio syyllistyä tässä puheenvuorossani sellaiseen populismiin, että alkaisin arvostella eduskunnan rahankäyttöä tai täällä olevia tiettyjä etuja, jotka toki ovat tämän tehtävän kannalta varmasti paljon keskimääräistä korkeammat kuin suomalaisilla keskimäärin. Mutta kiinnitän huomiota siihen, että eduskunnan menot, jotka ovat siellä omana pääluokkana, numero 21 valtion budjettikirjassa, olivat 129,7 miljoonaa euroa vuonna 22. Tämän vuoden talousarviossa oli 137 miljoonaa euroa, siinä on kasvua noin seitsemän prosentin verran, ja ensi vuoden budjetissa 145,4 miljoonaa euroa, kasvu on kuusi prosenttia. Eli eduskunnan omien määrärahojen kasvu on tässä budjettikirjassakin selvästi muihin pääluokkiin verrattuna keskimääräistä suurempaa. Tälle on varmasti asialliset perusteensa, en siitä halua tässä todeta.

Mutta halusin varsinaisesti nostaa yhden erityiskysymyksen täällä esille. Me arvostamme täällä erittäin paljon eduskunnan työterveyshuoltoa. Suomessahan ei ole universaalia terveydenhuoltoa, vaan meillä on työssä käyvillä ihmisillä erillinen oma terveydenhuoltojärjestelmä nimeltä työterveyshuolto, niin kuin me tiedämme. Kelan tilastojen mukaan siihen käytetään keskimäärin 400 euroa työntekijää eli niin sanotusti vakuutettua kohti. Vastaava meno koko perusterveydenhuollolle yhteiskunnassa on 600 euroa, ja se perusterveydenhuolto kattaa silloin 30 eri toimintoa, vuodeosaston, hammashuollot, neuvolat, vastaanotot. Lääkärin ja hoitajan sairausvastaanottotoiminnan osuus on 130 euroa yhtä asukasta kohti Suomessa, ja työterveyshuollon kulut ovat siis koko Suomessa 400 euroa. En ole eduskunnan tilinpäätöksestä erikseen löytänyt — eikä tämä ole itse asiassa nyt kaikkein tärkeintäkään — mikä olisi eduskunnassa työterveyshuollon kulujen osuus jaettuna eduskunnan työterveyshuollon piirissä olevilla. Mutta minulla on itselläni sellainen käsitys, että yksi syy siihen, miksi suomalainen terveyskeskusjärjestelmä ja kansanterveystyö ovat niin pahasti jälkeenjääneitä, on se, että meillä päättäjillä on erityisen hyvä työterveyshuolto ja ylipäättään työssä käyvillä ihmisillä on paljon parempi terveydenhuolto kuin muulla väestöllä. 1,9 miljoonaa ihmistä on työterveyshuollon piirissä, 3,5 miljoonaa ihmistä on sen ulkopuolella.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kurvinen.

17.13 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä ovat nyt eduskunnan tilinpäätös ja toimintakertomus ja niistä meidän tarkastusvaliokunnan tekemä ja antama mietintö. Voin yhtyä kaikkiin edellä esitettyihin puheenvuoroihin siitä, että mitään huolta ei ole siitä, etteikö tämän Suomen korkeimman päättävän elimen talous ja hallinto olisi hyvin järjestetty. Tiettyjä kipupisteitä asian käsittelyssä ilmeni, ja on tietysti välttämätöntä, että kaikki kielteiset ilmiöt, negatiiviset ja huonot ilmiöt, työelämässä kitketään myöskin tämän talon osalta.

Punkt i protokollet PR 49/2023 rd

Kuitenkin, puhemies, minusta on syytä todeta, että eduskunta on käsitykseni mukaan erittäin hyvä työpaikka, erittäin haluttu työpaikka. Tänne halutaan tulla töihin, täällä viihdytään, ja täällä on varsin hyvä henki koko talon osalta. Siitä meidän pitää olla ylpeitä ja toki, kuten edustaja Autto täällä totesi, myöskin johtaa omalla esimerkillämme kaikkia suomalaisia työpaikkoja ja etenkin valtionhallintoa, kun olemme siinä ehkä se lippulaiva.

Haluan myös, arvoisa puhemies, todeta sen, että meillä on tarkastusvaliokunnassa työ lähtenyt liikkeelle erittäin hyvin — siitä pääkiitos ja suurin kiitos valiokunnan puheenjohtajalle, edustaja Ojala-Niemelälle. Siellä me teemme vakavuudella ja hyvässä yhteistyön hengessä tätä työtä, joka tarkastusvaliokunnalle on laskettu. Siltäkin osin tämä rintama näyttää ihan hyvältä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kyllönen.

17.14 Merja Kyllönen vas: Arvoisa rouva puhemies! Kun on tässä ollut mahdollisuus katsella tätä taloa ja talon toimintaa jo pidemmän aikavälin ajan, niin voin hyvin todeta, että kyllä ne eduskunnan taloudenkäytön hullut vuodet ovat taakse jäänyttä elämää. Kyllä tässä talossa tänä päivänä käydään hyvin tarkkaan lävitse, mihin sitä rahaa kuluu, mihin sitä käytetään. Valitettavasti meillä on vuosittain myöskin isoja tarpeita päivittää meidän tietoteknisiä järjestelmiä, päivittää meidän tekniikkaa, pistää asiat siihen uskoon, että me pystytään täällä myöskin tätä demokraattista tehtävää kunniallisesti hoitamaan.

Toisena asiana haluaisin oikeastaan myöskin nostaa sen epäasiallisen käytöksen. Mielestäni silläkin saralla on tehty viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana todella paljon hyvää työtä, mutta se, mitä korostaisin, on se, että jokaiselle eduskuntaryhmälle, jokaiselle edustajalle ja jokaiselle tässä talossa työskentelevälle kuuluu oma vastuu siitä, että me pidämme huolen, ettei eduskunnassa ilmene epäasiallista käytöstä: me rohkeasti ilmoitamme siitä, me puutumme asioihin asiallisilla menettelyillä. Ja pidetään huoli, että me jokainen kannetaan se meille kuuluva vastuu, toimitaan asiallisesti ja käyttäydytään toisiamme kohtaan niin kuin haluaisimme itseämme kohtaan käyttäytyttävän. — Kiitos.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen godkände utskottets förslag till ställningstagande med anledning av berättelse B 7/2023 rd. Ärendet slutbehandlat.